

Tema 3. Variables: definició, tipus i ús en Java

Introducció a la Informàtica i la Programació (IIP)

Curs 2019/20

Departament de Sistemes Informàtics i Computació

- Crea una carpeta Tema 3 dins de la teua carpeta W:\IIP\
- Descarrega (del Tema 3 de PoliformaT) els fitxers exemples Tema3.jar i exercicis Tema3.jar en Tema 3
- Des de l'opció Projecte de BlueJ, usa l'opció Obre Projecte... per tal d'obrir-los com projectes BlueJ i prepara't per usar-los

Continguts

Duració: 4 sessions

- 1. Variables i tipus de dades en Java
 - Variables segons el seu rol i àmbit de definició: d'instància, de classe, locals i paràmetres
 - Variables segons el seu tipus de dades: primitius i referència
- 2. Declaració de variables en Java: sintaxi i inicialització
- 3. Ús de variables de tipus primitiu
 - Modificació de l'estat d'una variable. Traça d'execució
 - L'operador d'assignació per a canviar l'estat de les variables
 - Expressions. Compatibilitat i conversió de tipus. Precedència d'operadors
- 4. Ús de variables de tipus referència
 - Assignació i operador new
 - L'ús de mètodes modificadors per a canviar l'estat dels objectes. L'operador.
- 5. Altres operacions sobre variables i objectes
 - Intercanvi de variables
 - Objectes desreferenciats i Garbage Collector
 - Còpia d'objectes
 - Igualtat de variables i objectes
- 6. Modicadors final i static: constants i variables de classe
- 7. La classe Math
- 8. Les classes String i Scanner

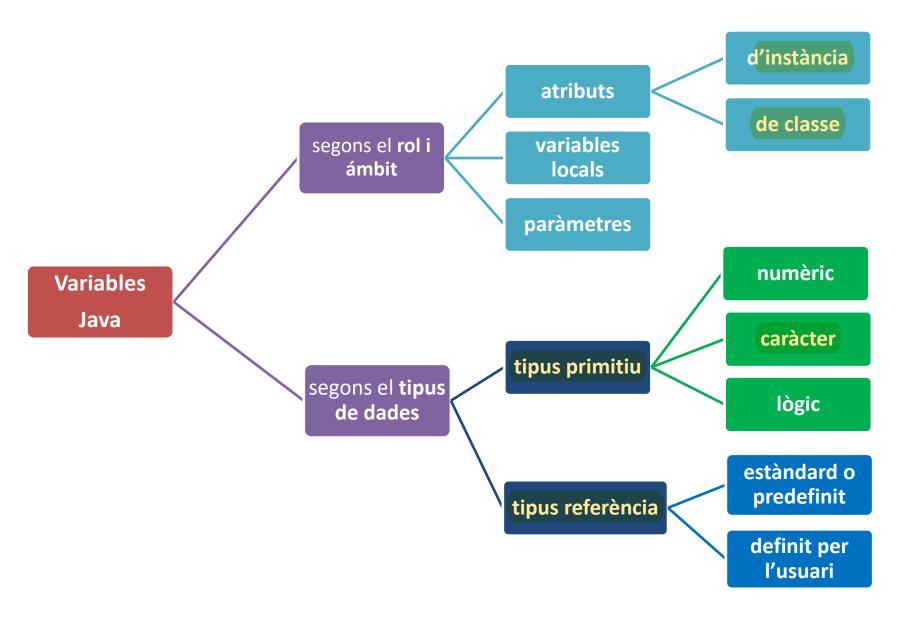

Variables i tipus de dades

- La **informació** (dades, resultats, etc.) a gestionar durant la resolució d'un problema se representa mitjançant **variables**
- Cada variable ha de definir-se d'un tipus de dades que determina ...
 - el conjunt de valors que pot emmagatzemar
 - ⇒ la **zona** de memòria que poden ocupar i el seu **format** (la **grandària**)
 - el conjunt d'operacions que se li poden aplicar
- Les variables s'han de definir abans de ser utilitzades; segons el **bloc on se defineix**, una variable té un **paper** (rol) o un altre. El bloc de codi on es defineixen (on són conegudes i es poden utilitzar) s'anomena **àmbit de definició**.

Classificació de les variables en Java

Variables segons el rol i àmbit de definició

- Variables o Atributs d'instància: representen la información associada a cada objecte; són accessibles a través de l'identificador des de qualsevol punt de la Classe Tipus de Dades on s'han definit. Se pot usar modificadors de visibilitat per fer-les accessibles des de fora. L'accés es fa utilitzant l'operador "." precedit de l'identificador de l'objecte.
- Variables o Atributs de classe: representen la información comuna a tots els objectes de la classe; també son accessibles a través de l'identificador des de qualsevol punt de la Classe Tipus de Dades on s'han definit i se pot usar modificadors de visibilitat per ferles accessibles des de fora. L'accés es fa utilitzant l'operador "." precedit ara de l'identificador de la classe.
- Variables Locals: se defineixen en un mètode i són accessibles, a través del seu identificador, únicament en aquest mètode.
- Paràmetres: representen les dades o informació requerida per un mètode. Són accesibles, a través del seu identificador, únicament en el mètode on están definides. Es veuran al Tema 4.

Variables segons el rol i àmbit de definició

Elecció d'identificadors

```
public class Cercle {
    private double radi;
    private String color;
    private int centrex, centrey;
    public void setRadi(double nouRadi) { radi = nouRadi; }
}
Atributs o variables d'instància

- Sí admeten modificadors, ABANS del tipus
- Àmbit: dins de la classe, al menys

Paràmetre
...

public void setRadi(double nouRadi) { radi = nouRadi; }
}
```

Variables segons el seu tipus de dades

Tipus elementals, bàsics o primitius: no se defineixen a partir d'altres i la seua representació i operacions venen donades pel propi llenguatge de programació.

Tipus de dades primitius o elementals	Nom
Tipus numèrics - nombres enters - nombres reals (en coma flotant)	byte, short, int, long float, double
Tipus caràcter	char
Tipus lògic	boolean

 Tipus referencia, complexes o estructurats: es construeixen per l'agregació de dades del mateix tipus o de tipus diferents. Poden ser predefinits o definits per l'usuari. Se manipulen utilitzant el concepte de referencia.

17/09/201

Tipus de dades referència (complexes o estructurats)	Nom
Classes Tipus de Dades estàndard, predefinides en llibreries com: - java.lang - java.util	System, String, Math, Scanner
Classes Tipus de Dades d'Usuari, definides pel programador	Cercle, Pissarra,

Variables segons el seu tipus de dades

• El **tipus d'una variable** determina el conjunt de **valors** que pot emmagatzemar i el conjunt d'**operacions** que se li poden aplicar

```
Tipus primitius: int, double, ...
                                Tipus referència: String, Cercle, Pissarra, ...
public class Cercle {
                                emmagatzema
    private double radi°;
                                  un valor
    private String color;
    private int centreX , centreY ;
    public void setRadi(double nouRadi) { radi = nouRadi; }
    public double área() { roture 3 11 * radi.*.radi; }
                        emmagatzema una
                     referència a un objecte
public class Primer
    public static void (ain(String[] args) {
        Pissarra meuapissarra = new Pissarra("ESPAI DIBUIX", 300, 300);
        Cercle c1 = \underline{new} Cercle(50, "groc", 100, 100);
         meuaPissarra.add(c1);
```

Tipus de dades: reserva de memòria

Tipus enter	Grandària	Valor míni – (2 ^{N-1})	im		r màxim (2 ^{N-1} - 1)	Complement a 2
byte	8 bits	-128			127	
short	16 bits	-32768		3	2767	
int 💆	32 bits	-21474836	648	2147	483647	
long	64 bits	-2 ⁶³		2	²⁶³ -1	IEEE 754
Tipus real	Grandària	Valor mínim	Valor	màxim	Precisió.	
float	32 bits	1.4 x 10 ⁻⁴⁵	3.4	4 x 10 ³⁸ 7 dígits		
double 📃	64 bits	4.9 x 10 ⁻³²⁴	1.8	x 10 ³⁰⁸	15 dígits	
Tipus	Grandària		Codif	icació	UTF-16	3
char	16 bits		<u>Unio</u>	code °°°		
Tipus	Grandària	Valors		Sign		
hooloan	1 h;+	true		Verd		
boolean	1 bit	false		Fals		
Tipus	Grandària	Valors		Significat		
Classe Java	32/64 bits	Direccions de memòria c			ncia a un e la classe	9

Tipus **numèrics**: valors, literals i memòria

Tipus enter	Grandària	Valor míni – (2 ^{N-1})	im		r màxim (2 ^{N-1} - 1) . • •	omplement a 2
byte	8 bits	8 bits -128 127		127		
short	16 bits	-32768		32767		
int	32 bits	-2147483648		2147483647		
long	64 bits	-2 ⁶³		2 ⁶³ -1		IEEE 754
Tipus real	Grandària	Valor mínim	mínim Valor		Precisió. •	
float	32 bits	1.4 x 10 ⁻⁴⁵	3.4	x 10 ³⁸	7 dígits	
double	64 bits	4.9 x 10 ⁻³²⁴	1.8 >	x 10 ³⁰⁸	15 dígits	

- Literals enters: per defecte són de tipus int. Per tal de forçar que un enter s'interprete com un long s'afegeix al final L o l. Poden expressar-se en:
 - decimal 193, -50, +1200
 - octal $0301 (3*8^2 + 0*8^1 + 1*8^0 = 3*64 + 1 = 193)$
 - hexadecimal $0xC1 (C*16^1 + 1*16^0 = 12*16 + 1 = 193)$
- Literals reals o en coma flotant: per defecte són de tipus double. Per tal de forçar que un real s'interprete com un float s'fegeix al final F o f. Poden representar-se en dos tipus de notació:
 - decimal -123.05 0.2243 0.0000000001
 - científica 23.4e2 -1.9E-18 1e-11

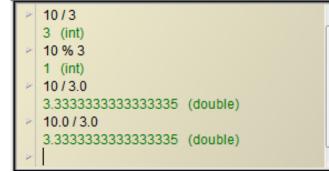
Tipus numèrics: operadors aritmètics

 Realitzen operacions sobre dades de tipus numèric i tenen com resultat un valor de tipus numèric.

Operador	Operació
+	Suma o signe
-	Resta o signe
*	Multiplicació
/	Divisió
%	Mòdul

• Si es divideixen enters, el resultat és el quocient enter.

 Si es divideix un nombre enter per zero es produeix una excepció (un error en temps d'execució), acabant de forma brusca l'execució.

```
2 100 / 0
Exception: java.lang.ArithmeticException (/ by zero)
```

• Si es divideix un nombre en coma flotant per zero no es genera cap excepció, el resultat és Infinity, -Infinity o

5.0 / 0.0

Tipus numèrics: desbordament

 Realitzar operacions amb nombres pot produir que el resultat excedisca la capacitat de representació del tipus. Es parla de desbordament.

En l'aritmètica dels enters quan es sobrepassa el valor màxim representable s'obté un

resultat incorrecte.

byte	127 + 1 = -128
short	32767 + 1 = -32768
int	2147483647 + 1 = -2147483648
long	9223372036854775807 + 1 = -9223372036854775808

• Per tal d'obtindre el resultat correcte, hem de tenir en compte el rang de valors de cada

tipus de dades.

int	1000000 * 1000000 = -727379968
long	1000000 * 1000000 = 1000000000000

 En l'aritmètica real es produeixen desbordaments cap a infinit (overflow) o cap a zero (underflow).

• Quan el resultat d'una operació està fora de rang, s'obté Infinity o – Infinity.

float	1e38f * 10	Infinity
double	1e308 * 10	Infinity

• Els infinits es propaguen a l'avaluació d'expressions.

(5.0 / 0.0) + 166.386 Infinity

Tipus carácter: valors, literals i memòria

Tipus	Grandària	Codificació UTF-16
char	16 bits	Unicode Literals char: 'a', '8', '\u006E'

Codificació ASCII (7 bits)

'A' fila 4 columna 1 -> 41 hexadecimal -> 65 decimal

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Α	В	С	D	Е	F
	NUL	SOH	STX	ETX	EOT	ENO	АСК	BEL	BS	TAB	LF	VT	FF	CR	so	SI
0	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	DLE	DC1	DC2	DC3	DC4	NAK	SYN	ЕТВ	CAN	EM	SUB	ESC	FS	GS	RS	US
	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
2		!	11	#	\$	%	&	1	()	*	+	,	_	•	/
	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47
3	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	:	;	<	=	>	?
	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63
4	@	A	В	С	D	E	F	G	Н	ı	J	K	L	M	N	0
	64	1 65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79
5	Р	Q	R	S	Т	U	V	W	Х	Υ	Z	[\]	٨	_
	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	↑ 90	91	92	93	94	95
6	`	а	b	С	d	е	f	g	h	i	j	k	ı	m	n	O
	96	¥ 97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111
7	р	q	r	S	t	u	V	w	х	у	Z	{		}	~	DEL
	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	V 122	123	124	125	126	127

Tipus caràcter: sequencies d'escapament

 Per a representar caràcters de control que no són visibles però tenen un efecte especial, s'usen seqüències d'escapament:

Seqüència d'escapament	Descripció
\t	Tabulador
\n	Avanç de línia (new line)
\'	Cometes simples
\"	Cometes dobles
\\	Barra invertida

• Una sequència de caràcters s'escriu entre dobles cometes:

```
"hola"
"hola\n"
"\"hola\""
"hola\tmón"
```

 Les variables de tipus sequència de caràcters se representen en Java mitjançant el tipus predefinit String, que s'estudiarà més endavant.

Tipus **lògic**: valors, literals, memoria i operadors relacionals

Tipus	Grandària	Valors	Significat
hooloan	1 hi+	true	Verdader
boolean	1 bit	false	Fals

- Literals boolean: true i false
- Operadors relacionals o de comparació: El resultat sempre és un valor de tipus boolean.
- Amb operands de tipus boolean només poden emprar-se == i !=.

Operador	Operació
==	Igual
!=	Distint
>	Major que
>=	Major o igual que
<	Menor que
<=	Menor o igual que

Tipus lògic: operadors lògics

Operador	Operació	Significat
!	NOT	negació lògica
&	AND	conjunció o `y´ lògic
	OR	disyunció u `o´ lògic
٨	XOR	`o´ exclusiu
&&	AND curtcircuitat	Si el primer operand és false, el segon ja no s'avalua i el resultat és false
11	OR curtcircuitat	Si el primer operand és true, el segon ja no s'avalua i el resultat és true

- Realitzen operacions sobre dades de tipus boolean i tenen com resultat un valor de tipus boolean.
- Els operadors lògics i els curtcircuitats es diferencien en que els primers avaluen els seus dos arguments, mentre que els segons no continuen amb l'avaluació si s'obté el resultat abans d'avaluar tota l'expressió.

5<3 && 5<x s'avalua a false false

Taules de veritat

x	У	x && y x & y	x y x y	хлу	!x
false	false	false	false	false	true
false	true	false	true	true	true
true	false	false	true	true	false
true	true	true	true	false	false

Tipus referència

Tipus	Grandària	Valors	Significat
Classe Tipus de Dades Java	32/64 bits	Direccions de memòria	Referència a un objecte de la classe

- Tots els objectes en Java es manipulen mitjançant variables de tipus referència.
- Una variable referència de tipus T conté la direcció de memòria de l'objecte de tipus T que li assigna automàticament el gestor de memòria de la JVM.
- No hi ha operacions explícites de manipulació de referències.
- Les variables referència només es poden comparar mitjançant els operadors == (són iguals, açò és, fan referència al mateix objecte) o != (són diferents, fan referència a objectes distints).
- La constant null indica que no existeix cap objecte referenciat per la variable que té aquest valor especial.

Variables i tipus de dades: exercici

• Es vol representar als alumnes matriculats en un grup d'IIP de l'ETSInf (A, B, C, D, ...). Completa la taula indicant per a cada alumne de quin tipus seria la variable que representaria la informació que s'indica:

Dada a representar	Identificador de la variable	Tipus (Primitiu o Referència)	Identificador del tipus	Grandària en memòria
Nom				
DNI o NIE				
any de naixement				
nota del primer parcial				
grup de teoria				
amb dispensa?				

Declaració de variables: sintaxi

- Declaració de variable: instrucció de definició d'una variable on se descriuen les seues característiques, definint el seu identificador i tipus de dades que restringeix els seus valors i les operacions que es poden realizar amb ella.
- Java és un llenguatge fortament tipat, exigeix la declaració de totes les variables abans **OBLIGATÒRIA!** del seu ús.
- Atributs o variables d'instància: 🗐

```
[modVisibilitat] tipus nomVar1, nomVar2, ..., nomVarN;
```

Atributs o variables de classe:

```
[modVisibilitat] static tipus nomVar1, nomVar2, ..., nomVarN;
```

Variables locals:

```
tipus nomVar1, nomVar2, ..., nomVarN;
```

Comporta una reserva de memòria, segons tipus: veure taula transpa 9.

Ouines són les diferències entre la declaració d'una variable local i un atribut?

Declaració de variables: sintaxi

La declaració d'una variable es fa en el lloc d'un bloc que correspon al seu paper (al seu rol)

```
public class Cercle {
    private double radi;
    private String color;
    private int centrex, centrey;
    public void setRadi(double nouRadi) { radi = nouRadi; }
}
Atributs o variables d'instància

- Sí admeten modificadors, ABANS del tipus
- Àmbit: dins de la classe, al menys

Paràmetre
...

public void setRadi(double nouRadi) { radi = nouRadi; }
}
```

Declaració de variables: exercici

Obre les classes Punt i ProvaPunt del projecte i completa la següent taula.

Comença per les variables de Punt, afegint-les a la taula en l'ordre en el que apareixen -hem completat la primera fila a mode d'exemple-

Identificador de variable	Tipus (Primitiu o Referència)	Rol	Àmbit (Classe o Mètode)
abs	double -P	atribut	Classe Punt

Ús d'una variable: principis bàsics

- Les variables poden canviar el seu valor al llarg de l'execució d'un programa.
- L'estat d'una variable és el valor que té en un moment determinat.
- Una variable pot canviar el seu valor (estat) mitjançant l'operador d'assignació.
- L'execució d'un programa pot veure's com una successió de canvis d'estat que transformen un cert estat inicial (dades) en un determinat estat final (solució).
- L'estat d'un programa és el contingut de les seues variables en un moment de l'execució.
- La traça de l'execució d'un programa és el seguiment de l'evolució dels valors de les variables en una execució.

Canvi d'estat de les variables: l'operador d'assignació

 L'assignació s'utilitza per donar valors inicials a les variables o per reemplaçar els valors que ja tenen per altres nous.

```
identificador = expressió;
```

on identificador i expressió han de ser de tipus compatibles.

- Una expressió és una successió (sintàcticament correcta) de valors, variables, operadors i crides a mètodes que s'avalua a un únic valor, sent el tipus de l'expressió el tipus d'aquest valor.
- L'operació d'assignació primer avalua l'expressió i després guarda el valor resultant en la variable identificador.

```
int quantitat;
quantitat = 50 * 3;
char ch = 'S';
double preu = 12.30;
boolean esta = false;
```


Canvi d'estat de les variables: inicialització

- Les variables locals s'han d'inicialitzar explícitament.
- Els **atributs** s'han d'inicialitzar en els constructors (Tema 4).

Evita inicialitzar-los explícitament al declarar-los!!

- La JVM inicialitza cada atribut al valor per defecte del seu tipus Java, automàticament, quan l'objecte es crea a l'executar el mètode constructor via new:
 - Tipus primitius:
 - int i la resta de tipus enters: literal 0
 - double i float: literal 0.0
 - char: literal '0'
 - boolean: literal false
 - Tipus referència: literal null, que indica que NO EXISTEIX OBJECTE referenciat
- En tot cas, la sequència d'execució de la inicialització d'una variable atribut és:

Per defecte \rightarrow explicitament \rightarrow en els constructors

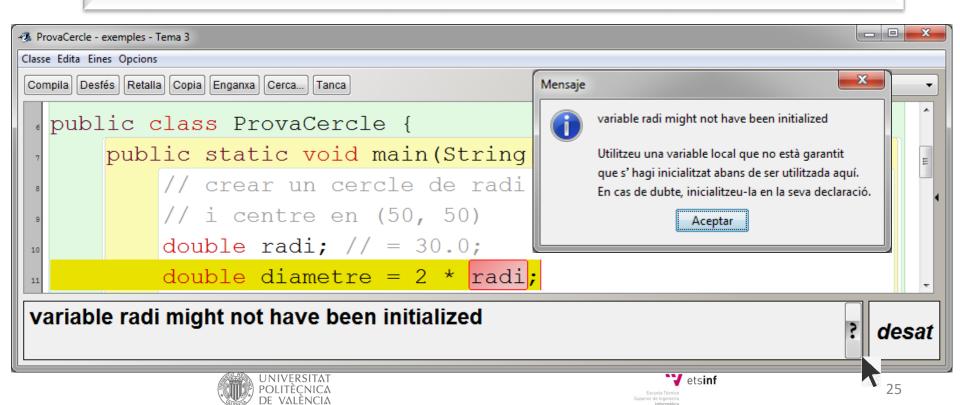
Canvi d'estat de les variables: inicialització d'una variable local

Inicialització obligatòria, en el mètode on s'utilitza

En la clase ProvaCercle del projecte BlueJ exemples – Tema 3...

- Comprova que no hi ha errors de compilació
- Elimina la inicialització de la variable local radi del seu mètode main i compila Algun error de compilació? Per què?

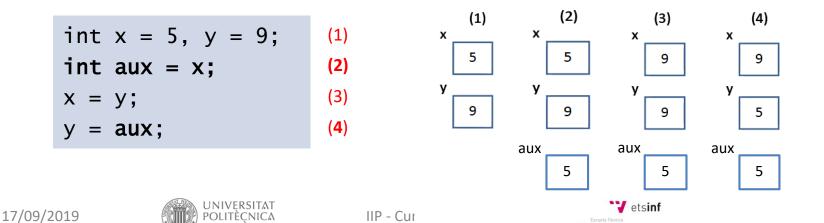

Ús de variables de tipus primitiu: Intercanvi del valor de dues variables

Fes la traça del codi proposat a continuació. Què ocorre? S'intercanvien els valors de x i
 y?

El valor que emmagatzema una variable es perd quan se li assigna un de nou Les variables de programació NO són variables matemàtiques

Fes la traça del codi següent. Què ocorre? S'intercanvien ara els valors de x i y?

26

Ús de variables de tipus primitiu: **Expressions. Compatibilitat**

- En l'assignació, variable i expressió han de ser del mateix tipus de dades o de tipus compatibles.
- Són conversions de tipus implícites o automàtiques les següents:

```
\begin{array}{c} \text{char} \\ \searrow \\ \text{byte} \rightarrow \text{short} \rightarrow \text{int} \rightarrow \text{long} \rightarrow \text{float} \rightarrow \text{double} \end{array}
```

- El tipus d'una expressió amb operadors aritmètics i operands numèrics depèn dels tipus dels operands involucrats.
- El resultat és de tipus double si, almenys, un dels operands és double.
- El resultat és de tipus float si, almenys, un dels operands és float i cap és double.
- El resultat és de tipus long si, almenys, un dels operands és long i cap és real (float o double).
- El resultat és de tipus int si cap dels operands és long i tampoc és real (float o double); fins i tot si cap d'ells és de tipus int (com per exemple, quan en l'expressió només apareixen operands de tipus byte, short o char).

És a dir, el tipus de l'expressió serà el tipus de l'operand de tipus superior.

Ús de variables de tipus primitiu: **Expressions. Compatibilitat**

Còpia les instruccions anteriors —no els comentaris- en el *CodePad* de BlueJ i després "tradueix" a Java els següents enunciats:

- Mostrar el valor de les variables c, d1 i d2 (en el CodePad)
- En la mateixa línia, declarar de tipus int i inicialitzar la variable d1Truncada a 2. Mostrar el seu valor. En què se diferència del mostrat per a la variable d1? Per què?
- Avaluar (l'expressió) 3.5 + d1, per a mostrar el seu valor i tipus
- En la mateixa línia, declarar de tipus int i inicialitzar la variable d2Truncada al valor 3.5 + d1. Què ha passat? Per què?

Ús de variables de tipus primitiu: compatibilitat i conversió de tipus

- En l'assignació, variable i expressió han de ser del mateix tipus de dades o de tipus compatibles.
- Són conversions de tipus implícites o automàtiques les següents:

```
\begin{array}{c} \text{char} \searrow \\ \text{byte} \rightarrow \text{short} \rightarrow \text{int} \rightarrow \text{long} \rightarrow \text{float} \rightarrow \text{double} \end{array}
```

La conversió de tipus explícita força la conversió entre tipus: casting.

(tipus) expressió

BlueJ:exemples - Tema 3
• Executa en el CodePad
de BlueJ del projecte
les instruccions de les
columnes Exemples
vàlids i No vàlids de la
taula, mostrant el seu
valor i comprovant
que, per als Exemples
vàlids, coincideix amb
l'indicat a la columna
Resultat.

Exemples vàlids	Resultat	No vàlids
double dou = 123.67;	dou és 123.67	
long $x = 98$;	x és 98L	
int j = 55;	j és 55	
long $y = j$;	y és 55L	
long $z = 9 * j;$	z és 495L	z = dou;
int $k = (int) 55L;$	k és 55	k = 55L;
j = (int) y;	j és 55	j = y;
<pre>int enter = (int) dou;</pre>	enter és 123	enter = dou;
float f = (float) dou;	f és 123.67F	f = dou;
dou = 3.403e50;	dou és 3.403E50	
f = (float) dou;	f és Infinity;	
int num = 6, den = 10;	num és 6	
	den és 10	
double quocient = num / den;	quocient és 0.0	
<pre>quocient = (double) num / den;</pre>	quocient és 0.6	

Ús de variables de tipus primitiu: Expressions. Precedència d'operadors

- Ę
- Les expressions s'avaluen d'esquerra a dreta, respectant les regles de precedència.
- Si en una expressió apareixen operacions del mateix grup, s'avaluen amb associativitat per l'esquerra (d'esquerra a dreta).

Grup	Classificació	Operadors
0	Parèntesi	()
1	Operadors unaris posfixes	(paràmetres) expr++🗾 expr
2	Operadors unaris prefixes	exprexpr -expr !
3	Creació o conversió	new (tipus) expr
4	Multiplicació	* / %
5	Suma	+ -
6	Relacionals	> >= < <=
7	lgualtat	== !=
8	Conjunció lògica	&
9	Disjunció exclusiva	٨
10	Disjunció lògica	1
11	Conjunció curtcircuitada	&&
12	Disjunció curtcircuitada	П
13	Operador ternari	?:
14	Assignació	= += <mark>=</mark> -= *= /= %=

Operadors aritmètics simples – Exercici 1 – Capítol 3

 Fes el següent exercici per tal de comprovar que has entès com s'avalua una expressió aritmètica amb operadors simples: propietats dels operadors, regles de precedència i associativitat per l'esquerra, com avaluar l'assignació, etc.

- BlueJ: exercicis Tema 3
 - Executa la Classe Programa Exercici1C3 del projecte BlueJ exercicis Tema 3.

 Obtindràs el resultat que es mostra a la figura de la Finestra de terminal de BlueJ.
 - Ara fes la traça del programa, i.e. executa tu, en lloc de la JVM, en un paper, aquest programa. Quins valors de x i y obtens?
 - Si són diferents dels que es mostren per pantalla ... Em sap greu, però alguna cosa estàs fent malament. Si són els mateixos, explica per quin motiu y val 0

Operadors aritmètics simples – Exercici 3 – Capítol 3

BlueJ:exercicis - Tema 3

- Aquest exercici és molt similar a l'anterior. En el projecte *exercicis Tema 3* tens la Classe Programa Exercici3C3 per si vols executar-lo i comprovar que si tu avalues a mà, en paper, les expressions de l'exercici obtens els mateixos resultats que la JVM, que es mostren a continuació.
- Com abans, si els resultats són diferents ... Em sap greu, però alguna cosa estàs fent malament. Si són els mateixos, explica dues coses:
 - per a què et serveix obtenir el quocient (operador /) i el residu (operador %)
 de la divisió entera d'un nombre entre 10, entre 100, ...?
 - Si tens un nº enter, p.e. 123456, com obtindries el dígit de les unitats (6 per a l'exemple)? I el de les desenes (5 per a l'exemple)? I el de les centenes (4 per a l'exemple)?

```
Opcions

123456 / 10 s'avalua a 12345 i 123456 % 10 s'avalua a 6
123456 / 100 s'avalua a 1234 i 123456 % 100 s'avalua a 56
123456 / 1000 s'avalua a 123 i 123456 % 1000 s'avalua a 456
123456 / 10000 s'avalua a 12 i 123456 % 10000 s'avalua a 3456
123456 / 100000 s'avalua a 1 i 123456 % 100000 s'avalua a 23456
```

Operadors aritmètics simples – Exercici 4 – Capítol 3

BlueJ:exercicis - Tema 3

- Aquest exercici segueix la tònica dels anteriors. En el projecte *exercicis Tema 3* tens la Classe Programa Exercici4C3 per si vols executar-lo i comprovar que els resultats als que s'avaluen actualment les expressions que has de corregir són els que es mostren a continuació.
- Si tu avalues a mà, en paper, les expressions de l'exercici, obtens els mateixos resultats que la JVM?
- Què modificaries en cada expressió per tal que s'avalue al resultat desitjat que proposa l'exercici?

```
Opcions

3 / 4 * (a * a - b) s'avalua a 0, però el resultat desitjat és 16.5
a / b * 1000 + 304 s'avalua a 1304, però el resultat desitjat és 1970.666666666667

(100 / a + b / 2) * 5 s'avalua a 105, però el resultat desitjat és 107.5
```


Ús de variables de tipus primitiu: operadors aritmètics compostos i d'increment i decrement en 1

Operador	Operació
+=	Suma i assignació
-=	Resta i assignació
*=	Multiplicació i assignació
/=	Divisió i assignació
%=	Mòdul i assignació
++	Increment en 1
	Decrement en 1

 Realitzen operacions sobre dades de tipus numèric i tenen com resultat un valor de tipus numèric.

$$a++ = a = a + 1$$

$$a += b = a = a + b$$

++ i -- poden apareixer en notació prefixa o sufixa:

++a primer s'incrementa el valor de la variable i després s'utilitza

a++ primer s'utilitza la variable i després s'incrementa el seu valor

Operadors aritmètics compostos

BlueJ:exemples - Tema 3

```
public class Exemple34C3 {
      public static void main(String[] args) {
          long segons = 765432; // quantitat de segons
          long dies = segons / (24 * 60 * 60);
          segons %= 24 * 60 * 60; // equival a segons = segons % (24 * 60 * 60);
11
          System.out.println("Dies: " + dies);
          System.out.println(" (Segons restants: " + segons + ")");
          long hores = segons / (60 * 60);
14
          segons %= 60 * 60;
          System.out.println("Hores: " + hores);
          System.out.println(" (Segons restants: " + segons + ")");
17
          long minuts = segons / 60;
          segons %= 60;
          System.out.println("Minuts: " + minuts);
          System.out.println("Segons restants: " + segons);
                                       🤏 BlueJ: BlueJ: Finestra de terminal - exemples - Tema 3 🕞 📵 🔀
                                       Opcions
                                       Dies: 8
                                         (Segons restants: 74232)
                                       Hores: 20
                                         (Segons restants: 2232)
                                       Minuts: 37
                                       Segons restants: 12
    17/09/2019
                                                                                  35
```

Operadors aritmètics compostos i d'increment i decrement en 1 Exercici 9 – Capítol 3

• Fes és el següent exercici per tal de comprovar que has entès com funcionen els operadors aritmètics compostos i de increment i decrement en 1.

- Executa la Classe Programa Exercici9C3 del projecte exercicis Tema 3.

 Obtindràs el resultat que es mostra a la figura de la Finestra de terminal de BlueJ.
- Ara fes la traça del programa, i.e. executa tu, en lloc de la JVM, en un paper, aquest programa. Quins valors obtens?
- Si són diferents dels que es mostren per pantalla ... Em sap greu, però alguna cosa estàs fent malament. Si són els mateixos, explica per quin motiu

Ús de variables de tipus primitiu:

Operacions amb char. Detalls i exemples

• Un literal de tipus char es representa internament com un valor enter positiu (però sense la representació en complement a 2). Per tant, pot usar-se l'aritmètica amb enters i la conversió forçada de tipus per operar amb ells.

- Executa les següents instruccions en el CodePad de BlueJ del projecte.
- Comprova que el resultat és el que es mostra a la figura de la Finestra de terminal de BlueJ

Opcions

BlueJ: BlueJ: Finestra de terminal - exemples - Tema 3

67 és el codi de C

Lletres: n i N

La lletra que sequeix a la A és la B

- - X

Ús de variables de tipus primitiu: Operadors relacionals. Detalls i exemples

- Executa les següents instruccions en el CodePad de BlueJ del projecte.
- Quin és el valor de esMenor, esMajor, esDoble, esPositiu i esParell?

```
boolean esMenor = 'a' < 'b';
int x = 5, y = 2 * x;
boolean esMajor = x > 10;
boolean esDoble = y == 2 * x;
boolean esPositiu = y > 0;
boolean esParell = x % 2 == 0;
```


Ús de variables de tipus primitiu:

Operadors lògics curtcircuitats. Detalls i exemples

• Els operadors lògics simples i els curtcircuitats es diferencien en què els primers avaluen els seus dos arguments, mentre que els segons NO continuen amb l'avaluació si s'obté el resultat abans d'avaluar tota l'expressió.

Què han de complir les variables valor i x en cada una de les expressións següents per tal que s'avaluen a true?

```
(valor >= 15) && (valor <= 20)

(valor < 15) || (valor > 20)

!(valor >= 15 && valor <= 20)

(valor > 15) || (valor == 15)

[x % 2 != 1] && (x >= 0 && x < 5 || x >= 10 && x <= 20)

Equivalent a

x % 2 == 0
```


Ús de variables de tipus referència: assignació i operador new

- En el moment de la declaración d'una variable de tipus referencia encara no existeix l'objecte referenciat.
- Quan es vol utilitzar un objecte d'un tipus determinat és necessari crear-lo explícitament, utilitzant l'operador new.
- Fins el moment de la seua creació, l'objecte no existeix i qualsevol intent de referenciar-lo provocarà en error en temps d'execució.
- A una variable de tipus referència se li assigna un objecte del seu tipus o compatible, després d'haver-lo creat via l'operador new.
 - La constant null és un valor especial que se li pot assignar a una variable de tipus referència per indicar que, inicialment, no se li assigna cap objecte.

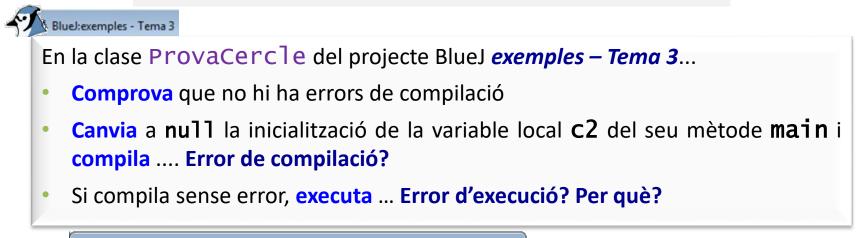
```
Cercle c;
c = new Cercle();
// o també...
Cercle c = new Cercle();
```

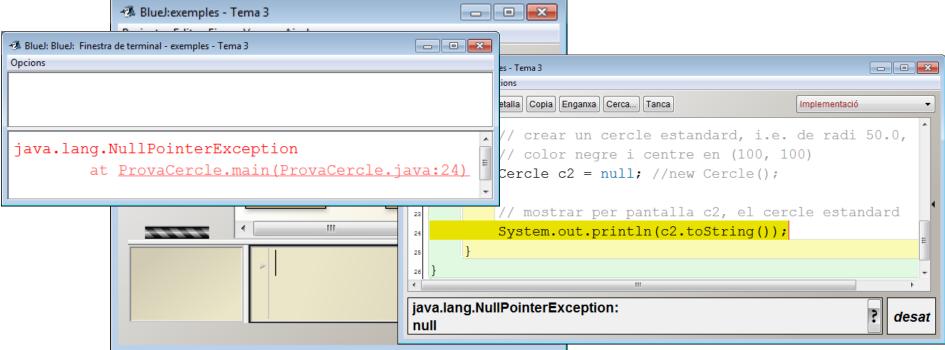

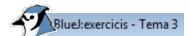
Ús de variables de tipus referencia: inicialització d'una variable local

Inicialització obligatòria, en el mètode on s'utilitza

Exercici: inicialització d'atributs

Completa la classe AlumneIIP del projecte *exercicis – Tema 3*, per a representar a qualsevol alumne matriculat en IIP en un grup de l'ETSinf, de manera que ...

- Els seus **atributs** siguen tants com els de la taula que has completat en l'exercici de la transparència nº 18 d'aquest document, amb els mateixos identificadors i tipus que vas definir.
- Tinga un únic mètode que siga un constructor per defecte, és a dir, que cree un alumne de nom Pau Gasol; amb DNI 123456Y; nascut l'any 1980; matriculat en el grup A; amb una nota de 9.8 en el primer parcial; i, finalment, per motius obvis, amb dispensa d'assistència a classe.

Ús de variables de tipus referència: representació en memòria

- Quan es crea un objecte amb l'operador new i s'assigna a una variable de tipus referència, el sistema li associa memòria com segueix:
 - Tota la información pròpia de l'objecte s'emmagatzema en una zona de memòria coneguda com monticle o heap. Es una zona de memòria dinàmica ja que, en crear-se un objecte se li assigna memòria en aquesta zona però, quan l'objecte es destrueix, se li desassigna la memòria, i pot ser reutilitzada posteriorment pel sistema.
 - La referència (o adreça de memòria de l'objecte) s'emmagatzema amb la resta de variables (referencies o elementals) en un altra zona de memòria. Així, el sistema és capaç de determinar durant l'execució del programa on es trova l'objecte per poder utilitzar-lo.

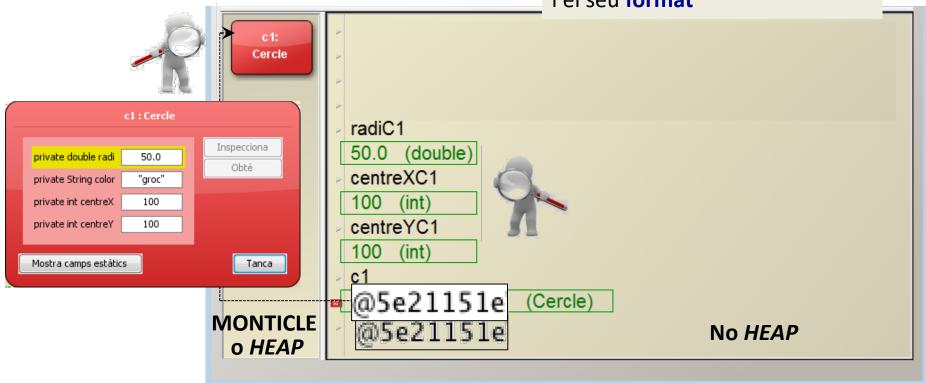

43

Ús de variables de tipus referència: representació en memòria

- El tipus d'una variable (primitiu o referència) determina
 - el conjunt de valors que pot emmagatzemar
 - el conjunt d'operacions que se li poden aplicar
- → zona de memòria que ocupa (Heap VS No Heap)

i el seu format

 A la variable c1 se li assigna la posició de memòria (un int), on comença la descripció de l'objecte

La variable c1 referència a l'objecte, NO ÉS l'objecte

Canvi d'estat dels objectes:

variables referència, l'operador . i mètodes modificadors

- El canvi d'estat d'algun dels atributs d'un objecte implica el canvi d'estat del propi objecte.
- Si els atributs s'han definit privats, la modificació directa dels atributs via assignació només es pot realizar dins de la classe Tipus de Dades on s'han definit.

```
public class Cercle {
    private double radi;
    ...
    public void setRadi(double nou) { radi = nou; }
    ...
}
```

• Fora de la classe, els atributs només poden ser inicialitzats a través dels mètodes constructors (via l'operador new) o modificats a través dels mètodes modificadors (via l'identificador referència i l'operador .).

```
Cercle c = new Cercle();
c.setRadi(5.0);
```

 Així doncs, un objecte pot canviar el seu estat (els valors dels seus atributs) a través dels mètodes modificadors utilitzats amb l'identificador de la variable que el referència i l'operador.

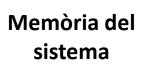
Canvi d'estat dels objectes:

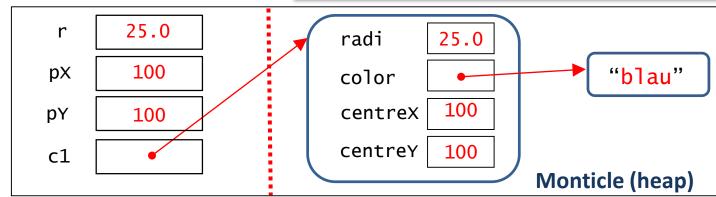
Traça – estat de la memòria

```
double r = 25.0;
int px = 100, py = 100;
Cercle c1 = new Cercle(r, "blau", px, py);
```


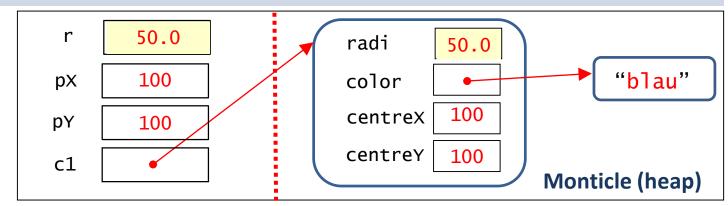
Executa les següents instruccions (sense els comentaris) en el CodePad de BlueJ del projecte, comprovant que l'estat de la memòria coincideix amb el que es mostra a les figures.

r = 2 * c1.getRadi(); // avaluació de l'expressió a un valor double o compatible
c1.setRadi(r);

Memòria del sistema

El valor que emmagatzema una variable es perd quan se li assigna un de nou

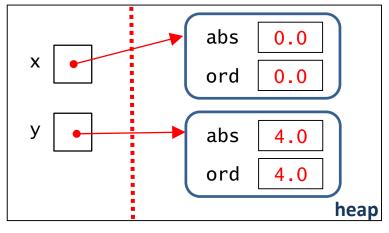
Les variables de programació NO són variables matemàtiques

Canvi d'estat de variables referència: Intercanvi del valor de dues variables

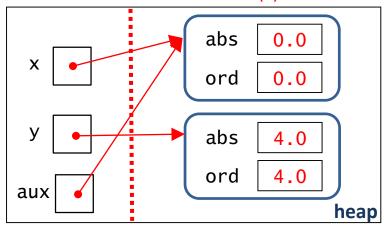
• Fes la **traça** del codi proposat a continuació. S'intercanvien els **valors** de x i y **o** els **objectes** que referencien?

```
Punt x = new Punt(), y = new Punt(4, 4);
Punt aux = x;
x = y;
y = aux;
(1)
(2)
(3)
```

Memòria del sistema (1)

Memòria del sistema (2)

2 objectes i 2 referencies

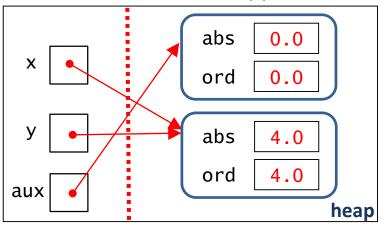

Canvi d'estat de variables referència: Intercanvi del valor de dues variables

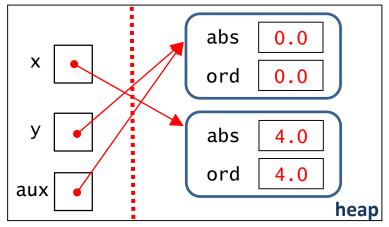
• Fes la **traça** del codi proposat a continuació. S'intercanvien els **valors** de x i y **o** els **objectes** que referencien?

```
Punt x = new Punt(), y = new Punt(4, 4);
Punt aux = x;
x = y;
y = aux;
(1)
(2)
(3)
```

Memòria del sistema (3)

Memòria del sistema (4

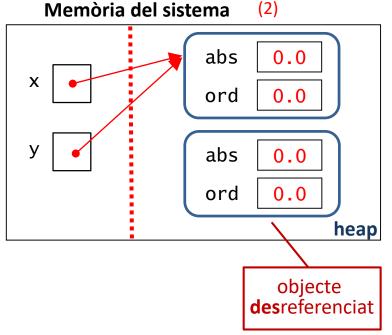

Canvi d'estat de variables referència:

Objecte "desreferenciat" – Garbage collector

Fes la traça del codi proposat a continuació. Què ocorre amb l'objecte des referenciat?
 Es queda per sempre en el heap, ocupant espai inútilment?

Memòria del sistema (1) x abs 0.0 ord 0.0 y abs 0.0 ord 0.0 heap

Canvi d'estat de variables referència: Objecte "desreferenciat" – *Garbage collector*

- És un subsistema de la JVM que recupera la memòria dels objectes no referenciats perquè puga tornar a ser utilitzada.
- És frequent en els llenguatges actuals basats en l'ús d'una màquina virtual (per exemple Java, C #, Python). En altres llenguatges (per exemple C++ o Ada) cal que el programador allibere explícitament la memòria que s'ha deixat d'utilitzar.
- En Java entra en funcionament automàticament, però és possible desactivar el seu funcionament, si es vol, o suggerir al sistema que l'execute mitjançant una utilitat de la classe System (System.gc()).

Altres operacions sobre variables: Còpia d'objectes

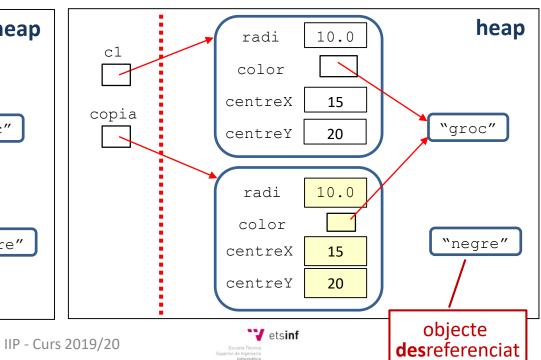
```
// Crea un Cercle de radi 10, groc i centre en (15,20)
Cercle c1 = new Cercle(10, "groc", 15, 20);
// Crea un Cercle per defecte: de radi 50, negre i centre en (100,100)
Cercle copia = new Cercle();
// Còpia atribut a atribut
copia.setRadi(c1.getRadi());
copia.setColor(c1.getColor());
copia.setCentre(c1.getCentrex(), c1.getCentreY());
(2)
```

Memòria del sistema (1)

17/09/2019

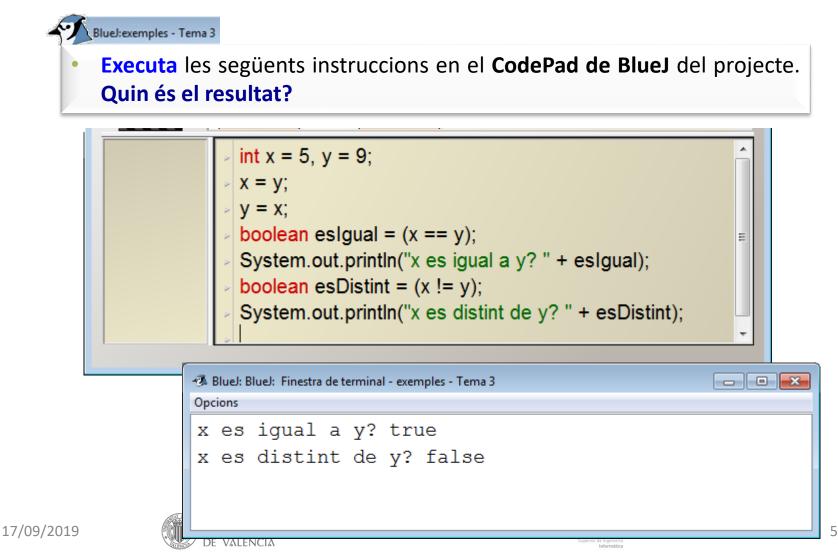
heap radi 10.0 с1 color centreX 15 copia "groc" centreY 20 radi 50.0 color "negre" centreX 100 centreY 100

Memòria del sistema (2)

• L'operador de **comparació** d'**igualtat** == és cert o fals segons siguen o no iguals els valors de les variables que es comparen.

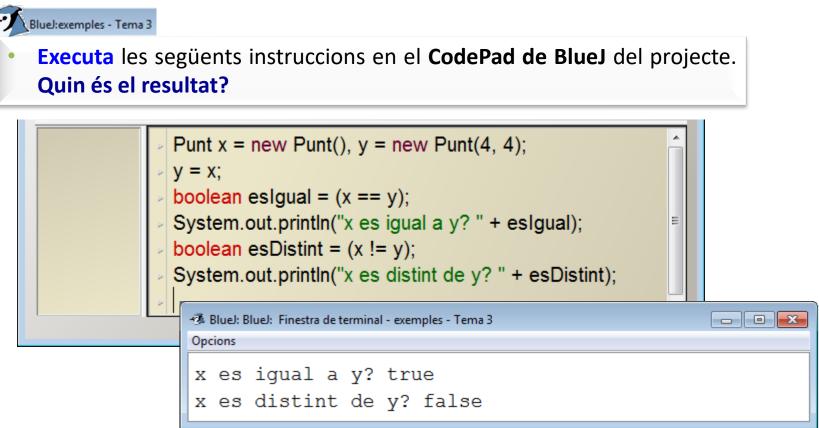

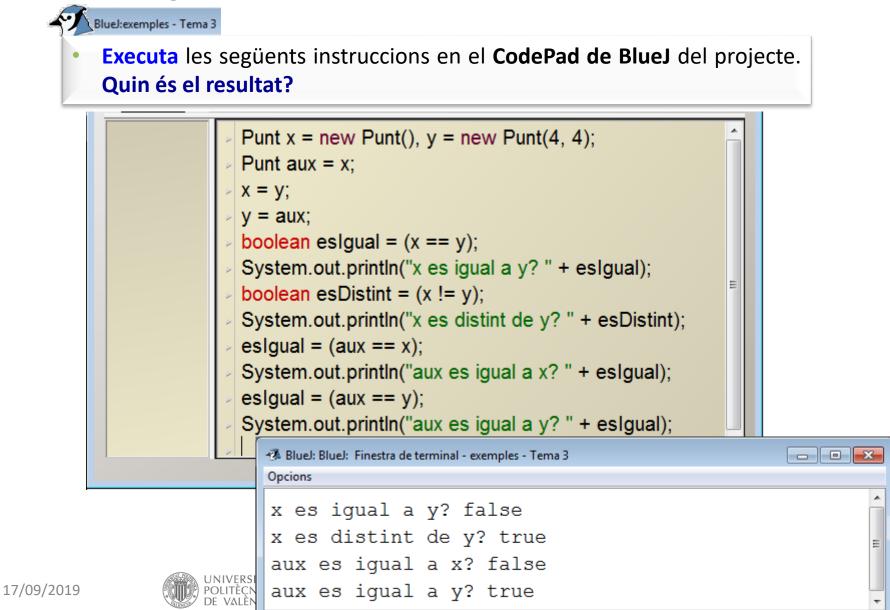
Executa les següents instruccions en el CodePad de BlueJ del projecte.

Quin és el resultat?

```
int x = 5, y = 9;
                            int aux = x:
                            x = y;
                            y = aux;
                            boolean esigual = (x == y);
                            System.out.println("x es igual a y? " + eslgual);
                            boolean esDistint = (x != y);
                            System.out.println("x es distint de y? " + esDistint);
                         BlueJ: BlueJ: Finestra de terminal - exemples - Tema 3
                                                                                        - - X
                         Opcions
                         x es igual a y? false
                         x es distint de y? true
17/09/2019
```

- Quan l'operador == s'aplica a variables referència, tornarà true o false segons siguen o no iguals les referències contingudes.
- Si les referencies són distintes, encara que els atributs de l'objecte que referencien tinguen el mateix valor, el resultat serà false.

Altres operacions sobre variables: **Igualtat d'objectes**

• Si el que es desitja és determinar la igualtat interna dels objectes, és necessari fer-ho mitjançant una **comparació** atribut a atribut

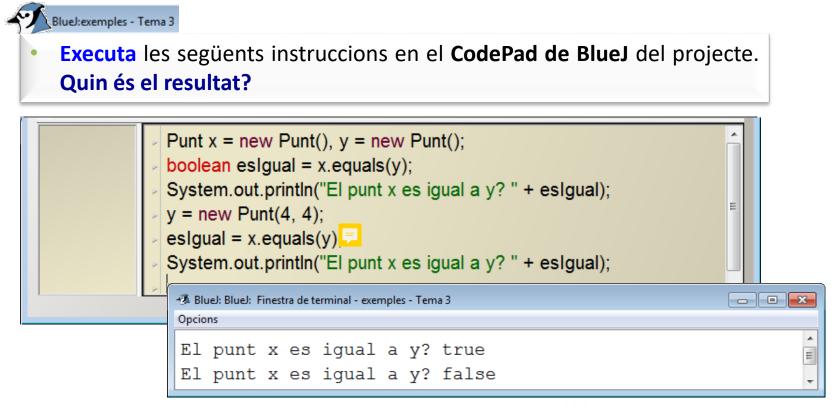
Executa les següents instruccions en el CodePad de BlueJ del projecte.

Quin és el resultat?

```
Punt x = new Punt(), y = new Punt();
                            boolean esigual = (x == y);
                            System.out.println("x es igual a y? " + eslgual);
                            boolean esigualAbs = (x.getAbs() == y.getAbs());
                            boolean esigualOrd = (x.getOrd() == y.getOrd());
                            esigual = (esigualAbs && esigualOrd);
                            System.out.println("El punt x es igual a y? " + eslgual);
                            y = new Punt(4, 4);
                            eslgual = (x == y);
                            System.out.println("x es igual a y? " + eslgual);
                            eslgualAbs = (x.getAbs() == y.getAbs());
                            eslgualOrd = (x.getOrd() == y.getOrd());
                            esigual = (esigualAbs && esigualOrd);
                            System.out.println("El punt x es igual a y? " + eslgual);
                                                                                                             - - X
                                BlueJ: BlueJ: Finestra de terminal - exemples - Tema 3
                                Opcions
              S'està creant màquina virtual
                                 x es iqual a y? false
                                 El punt x es iqual a y? true
                                 x es igual a y? false
17/09/2019
                                 El punt x es iqual a y? false
```

Altres operacions sobre variables: **Igualtat d'objectes**

Per tal que dos punts siguen iguals, les seues abscisses i ordenades han de ser-ho
 Tema 4: Millor definir el mètode especialitzat equals en la classe Punt
 Com tostring, és un mètode predefinit en la classe Object


```
public class Cercle {
    private double radi;
    private String color;
    private int centrex, centrey;
    ...
    // mètodes de la classe
}
Atributs

- variables d'instància

Emmagatzemen informació pròpia de cada objecte

private int centrex;

// mètodes de la classe
}
```

I si volem definir **atributs** que emmagatzemen informació **COMUNA a tots els objectes d'una classe**? **variables de classe**

Per exemple, per a la classe Cercle, el número de cercles estàndard (o per defecte) i no estàndard creats fins un moment donat.


```
public class Cercle 🔓
                                                 - variables de classe
    private static int numeroDeStd
                                                Emmagatzemen informació comuna
                                                a tots els objectes
                         numeroDeNoStd
                                                            A nivell de memòria
                                                                TAMBÉ!!
                                           Atributs
    private double radi ;

    variables d'instància

    private String color +
                                                 Emmagatzemen informació pròpia
    private int centrex , centrey ;
                                                de cada objecte
    public Cercle() {
        radi = 50.0; color = "negre"; centreX = 100; centreY = 100;
        numeroDeStd++;
    public Cercle(double r, String c, int px, int py) {
        radi = r; color = c; centreX = px; centreY = py;
        numeroDeNoStd++;
                              Modifica el codi de la classe Cercle
                              Crea diversos objectes de tipus Cercle i inspecciona'ls
                              per visualitzar què és una variable de classe.
```

- Com que no estan associats a cap objecte (pertanyen a la classe):
 - El sistema els assigna memòria la primera vegada que s'executa codi de la classe
 (la primera vegada que es crea un objecte de la mateixa).
 - La memòria associada a les variables de classe continua en ús fins que la classe deixa d'estar carregada en memòria, normalment en finalitzar el programa que la utilitza.
- Si la variable de classe és accessible (no és privada), per referenciar-la des d'una altra classe s'utilitza la forma:

孠

NomDeClasse.nomDAtributDeClasse

 Des de la classe ProvaCercle, si numeroDeStd fora public (en lloc de private) se podria accedir així:

Cercle.numeroDeStd

• I si volem definir atributs auxiliars per a NO usar "números màgics"?

Per exemple, per a la classe Cercle, 3.14 és un número màgic –literal de tipus double—que s'utilitza en alguns mètodes com valor aproximat del número π .

Què és un "número màgic" (magic number) en Programació?

```
public class Cercle {
                                           immutable
    publicifinal double PI_APROX = 3.14;

    variables d'instància

                                          Atributs
    private double radi ;
    private String color;
    private int centreX , centreY ;
    // Mètodes de la classe
    // reemplaçar 3.14 per PI_APROX en area() i perimetre()
    public double area() { return PI_APROX * radi * radi; }
    public double perimetre() { return 2 * PI_APROX * radi; }
```

El modificador final permet definir variables immutables, i.e. el seu valor NO pot canviar.

```
double area, radi; double PI = 3.14159;
    radi = 12.0;
   area = PI * radi * radi;
                                                              variable
   PI = 3.1416:
   double area, radi; final double PI = 3.14159;
    radi = 12.0;
   area = PI * radi * radi;
                                                             constant
                                Mensaje
                                                                     ×
   PI = 3.1416;
                                       cannot assign a value to final variable PI
                                       Heu intentat assignar un valor a una variable
                                       declarada 'final'. Això significa que no es permet
                                       modificar el seu valor posteriorment. Si necessiteu
                                       modificar-lo, elimineu la paraula clau
                                       'final' de la seva declaració.
                                                                           V etsinf
                                                  Aceptar
17/09/2019
                                                                                                      62
```

```
public class Cercle {
                                            Atributs
                                                      - variable d'instància
    public static final double Pi_APROX = 3.14;
                                                      - variable de classe
                                       immutable
    private double radi ;
                                                         A nivell de memòria
                                                            Té sentit?
    private String color;
    private int centreX , centreY ;
    // Mètodes de la classe
    // reemplaçar 3.14 per PI_APROX en area() i perimetre()
    public double area() { return PI_APROX * radi * radi; }
    public double perimetre() { return 2 * PI_APROX * radi; }
                                                                BlueJ:exemples - Tema 3
```

- Modifica el codi de la classe Cercle
- Crea diversos objecte de tipus Cercle i inspecciona'ls per visualitzar la constant PI_APROX.
- Afegeix a la classe ProvaCercle una instrucció que mostre per pantalla el valor de PI_APROX. Executa-la.
- Afegeix a la classe ProvaCercle una instrucció que li assigne a PI_APROX el valor 3.1416. Què ocorre?

La classe Math

Referència: http://docs.oracle.com/javase/8/docs/api/java/lang/Math.html

- Capítol 5 Secció 5.2 del llibre de l'assignatura.
- En PoliformaT, transpes La classe Math.pdf

La classe String

Referència: http://docs.oracle.com/javase/8/docs/api/java/lang/String.html

- Capítol 5 Secció 5.1 del llibre de l'assignatura.
- En PoliformaT, transpes La classe String.pdf

La classe Scanner

Referència: http://docs.oracle.com/javase/8/docs/api/java/util/Scanner.html

- Capítol 6 Secció 6.2 del llibre de l'assignatura.
- En PoliformaT, transpes Entrada i eixida elemental.pdf

